

fi.registrator@regeringskansliet.se
mona-lisa.franneby@regeringskansliet.se

Er referens
Fi2015/03275/BaS

Diarienummer
Utr 2015/69
Datum
2015-12-18

Remissyttrande "Får vi det bättre? Om mått på livskvalitet" (SOU 2015:56)

Trafikanalys har anmodats lämna synpunkter på den rubricerade utredningen, och vill med anledning av det lämna följande yttrande.

Utredningen föreslår att livskvalitet skall mätas med indikatorer avseende tio olika komponenter. Några av dessa kopplar relativt tydligt till frågor med bäring för transportpolitiken. Trafikanalys väljer att fokusera på dessa komponenter samt frågor rörande undersökningsdesign i vårt remissvar.

Tidsutrymme

Utredningen föreslår två indikatorer för tidsutrymme, nämligen *Normal veckoarbetstid* och *Egen tid*. Trafikanalys skulle vilja framföra möjligheten att inkludera en ytterligare indikator, *Normal veckotid för arbetsresor*. Den genomsnittliga tiden för en arbetsresa är enligt Trafikanalys resvaneundersökning 32 minuter enkel resa. I detta genomsnittsvärde ryms både dagliga resor mellan arbetsställe och bostaden, samt längre arbetsresor. Oavsett på vilket sätt tidsåtgången mäts upptar restiden för att komma till och från arbetet ofta många timmar under en vecka. I flera fall betydligt mera tid än vad genomsnittsmedborgaren lägger på exempelvis föreningsverksamhet eller fysisk aktivitet. Om undersökningen inte utökas med en fråga om arbetsresor kan underlagen kompletteras med uppgifter från resvaneundersökningen.

Livsmiljö

Under komponenten Livsmiljö föreslås två indikatorer hämtas in genom intervjuer. *Upplevt buller*, och *Frågor om boendemiljön och närområdet*. Det är viktigt att i detta sammanhang påpeka att hur människor upplever buller säger relativt lite om i vilken utsträckning de är utsatta för buller. Vilka förväntningar på ljudnivåer som man har påverkar upplevelsen i stor grad. En och samma bullernivå kan uppfattas som mycket störande i en normalt sett tyst omgivning, och samtidigt som närmast försumbar i en miljö där det finns förväntningar att möta buller. Detta gäller inte minst för buller från väg- och järnväg, som hör till de mest betydande bullerkällorna i bostäder och på allmänna platser. Uppföljningen av den här aspekten av livsmiljön bör därför kompletteras med kvantitativa uppskattningar av hur många som utsätts för bullernivåer väsentligt över gränsvärdena inomhus respektive utomhus både i hemmen och på arbetsplatserna.

Trafikanalys menar också att det är oklart varför livsmiljöbegreppet ska begränsas till boendemiljön och närområdet, när trots allt en stor del av den vakna tiden för många tillbringas på annan plats.

Urvalets storlek och design m.m.

Utredningen föreslår att merparten av dataunderlaget för indikatorerna ska samlas in genom intervjuundersökningar med en panelansats. Ett nettourval på 5000 intervjuer årligen föreslås, samt att resultaten skall redovisas vart fjärde år och därmed baseras på ett nettourval på 20000 personer. Trafikanalys bedömer att det föreslagna nettourvalet kommer att räcka långt för att följa utvecklingen för hela befolkningen på riksnivå. Men om ambitionen är att till exempel kunna göra jämförande analyser för ett visst åldersegment och kön i alla län kommer det förmodligen att behövas ett mer omfattande urval för att påvisa eventuella signifikanta skillnader. Utredningen ger ingen tydlig bild av på vilket sätt undersökningens resultat ska användas så därför är det svårt att lämna några synpunkter på den delen av undersökningsdesignen.

Utredningen föreslår en samlad undersökning, som delvis frågar om samma eller liknande saker som ingår i andra statistikinsamlingar, i syfte att kunna analysera intern samvariation i materialet. Det är lovvärt ur statistisk synvinkel, men knappast förenligt med kravet på minskad uppgiftslämnarbyrå. En alternativ ambitionsnivå skulle kunna vara att hämta data från andra undersökningar, och endast komplettera med mer avgränsade insamlingar. Den föreslagna användningen av "registerdata" innebär ju ändå att olika källor kommer att användas in undersökningen.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Brita Saxton efter föredragande av Anders Brandén Klang. I beredningen av ärendet har även Per-Åke Vikman medverkat.

Brita Saxton
Generaldirektör